

Juryrapport Publicatieprijs artsen in opleiding tot psychiater 2012

M.M. THUNNISSEN

Ieder jaar worden alle artikelen waarvan een arts in opleiding tot psychiater (aios) de eerste auteur is, door een jury beoordeeld om een eerste, tweede en derde prijs voor het beste artikel uit te reiken. Hiertoe wordt een deskundige jury samengesteld, die dit jaar bestond uit twee leden van de redactie van het *Tijdschrift voor Psychiatrie* (Manuel Morrens en Moniek Thunnissen), een lid van het bestuur van de Stichting *Tijdschrift voor Psychiatrie* (Marc Hebbrecht) en twee leden van de Commissie Wetenschappelijke Activiteiten van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (Remco de Winter en Therese van Amelsvoort).

OVERZICHT 2012

In totaal zijn er in het afgelopen jaar 15 artikelen verschenen, geschreven door aiossen, iets meer dan het afgelopen jaar en iets minder dan de twee jaren daarvoor (13 in 2011, 27 in 2010 en 18 in 2009). Het betroffen 1 oorspronkelijk artikel, 1 korte bijdrage, 7 overzichtsartikelen en 6 gevalsbeschrijvingen. De juryleden gaven met een cijfer van 1 tot 10 een globaal oordeel over deze artikelen waarbij aandacht geschonken werd aan: theorie, originaliteit, onderzoeksmethode, wetenschappelijk belang, belang voor de klinische praktijk, maatschappelijk belang, taalgebruik en structuur. Daarnaast stelde elke jurylid een rangorde in de artikelen vast op basis van de gegeven cijfers. Vervolgens werden van ieder artikel de cijfers en de rangordes van de vijf juryleden opgeteld.

Zoals het vaker gaat in een vakjury – en wellicht des te meer als deze uit psychiaters bestaat! – was er een diversiteit in de oordelen over de artike-

len. De artikelen varieerden dan ook van psychiatrisch-filosofische tot neurobiologische onderwerpen. Na een zorgvuldige afweging kwamen er geen drie, maar zelfs vier winnaars: twee artikelen scoorden evenveel punten en kwamen daarmee op een gedeelde derde plaats. Op de WetensAP dag, 6 november 2012, zijn aan de auteurs van de vier beste beoordeelde artikelen prijzen uitgereikt.

Eerste prijs

De eerste prijs, van 1.250 euro, gaat naar het artikel ‘*Het bespreken van seksuele problemen door psychiaters en aiossen*’, geschreven door Hanneke Voermans, aios bij Arkin, samen met Rien Van, psychiater bij Arkin, Jaap Peen, onderzoeker bij Arkin, en Michiel Hengeveld, psychiater en emeritus hoogleraar.

In dit artikel bespreken de auteurs een enquête waarin psychiaters en aiossen van het opleidingscluster Noord-Holland gevraagd werd hoeveel aandacht zij besteden aan seksuele problemen bij hun patiënten en welke factoren daarbij een rol spelen. De respons op deze online-enquête was vrij hoog: 164 van de 375 ondervraagden (44%) vulde de enquête in. De uitkomst is tamelijk schokkend: bijna de helft van de respondenten besteedde minder dan vijf minuten per week (!) aan het bespreken van seksuele problemen; zelfs bij het voorschrijven van antidepressiva en anti-psychotica gaf men vaak geen voorlichting over seksuele bijwerkingen. Opmerkelijk was dat de psychiaters vaker aangaven seksuele problemen te bespreken met hun patiënten dan aiossen en ook minder schaamte rapporteerden. Het zou kunnen

dat de psychiaters meer ervaring hebben en minder schaamte kennen om dit onderwerp te bespreken. Te denken geeft echter wel het gegeven dat twee derde van de aiossen aangaf seksualiteit in supervisie en mentoraat niet te bespreken, terwijl slechts een derde van de psychiaters dit aangaf.

De jury vond dat dit artikel een boeiend onderwerp betreft; de enquête bevatte verrassende vragen en was op een degelijke manier, met sterke statistische analyses, uitgevoerd. Het thema 'seksualiteit' wordt ondergewaardeerd in het onderzoeksveld en in de klinische praktijk. Bovendien is het artikel goed geschreven met overzichtelijke tabellen; in de discussie geven de auteurs uitvoerig sterktes en beperkingen van hun studie aan. Het artikel stak duidelijk boven de andere artikelen uit in de beoordeling en krijgt daarmee een verdiende eerste prijs.

Tweede prijs

De tweede prijs, van 750 euro, gaat naar het artikel 'Anti-NMDA-receptorencefalitis: een nieuwe as III-stoornis in de differentiaaldiagnose van desintegratiestoornis van de kinderleeftijd, vroeg optredende schizofrenie en laat optredend autisme'. De eerste auteur van dit artikel is Caroline Creten, aios in het UMC te Maastricht; de acht medeauteurs zijn allen werkzaam in het UMC te Maastricht. Bijzonder is dat dit artikel eerder verscheen in *The Lancet*, in 2011. Slechts zelden winnen gevalsbeschrijvingen een prijs bij deze jury; het is dan ook een bijzondere beschrijving.

Het gaat om een zeldzame aandoening bij een 9-jarige jongen. Deze werd na een aanvankelijk ongestoorde ontwikkeling en met een blanco psychiatrische voorgeschiedenis, opgenomen met acute partiële epilepsie die ondanks medicatie verdergerde tot een complete robotachtige toestand. Hoewel het beeld deed denken aan een desintegratiestoestand van de kinderleeftijd, vroeg optredende schizofrenie of laat optredend autisme, werd bij intensief vervolgonderzoek anti-NMDA-receptorencefalitis gediagnosticeerd. Met een combinatie van elektroconvulsie therapie en

behandeling met monoklonale antilichamen verbeterde patiënt geleidelijk tot slechts lichte restverschijnselen overbleven.

Het is een origineel en helder geschreven artikel met een goede discussie en conclusie; de publicatie in *The Lancet* is uiteraard een extra compliment waard.

Derde prijs

De derde prijs, van 250 euro, wordt gedeeld door twee auteurs. Allereerst het overzichtsartikel 'Perspectieven op wilsbekwaamheid in de psychiatrie: cognitieve functies, emoties en waarden', door Andrea Ruissen, aios in GGZ inGeest, Metamedica, tezamen met Gerben Meynen, psychiater GGZ inGeest, en Guy Widdershoven, hoogleraar Medische Filosofie en Ethiek aan de VU te Amsterdam.

In dit artikel wordt het concept 'wilsbekwaamheid' via literatuuronderzoek besproken vanuit verschillende perspectieven: het cognitieve, het emotionele en het waardenperspectief. Dit sluit aan op verschillende visies op de arts-patiëntrelatie: is de arts leidsman (m/v) en prevaleert zijn of haar visie? Is de arts vooral de deskundige die informatie geeft en verder op afstand blijft? Of kiezen we voor het deliberatieve model waarin een discussie mogelijk is tussen behandelaar en patiënt over hun verschillende waarden? De jury vond dit een artikel met grote wetenschappelijke en psychiatrische relevantie en een boeiende invalshoek.

Het tweede artikel dat in aanmerking komt voor de derde prijs is het artikel van Caroline Vandenbroucke, toentertijd aios bij het UPC in Leuven, samen met Loes Gabriëls, psychiater en hoogleraar Psychiatrie in het UPC/KU Leuven, getiteld: 'Besluitvormingsproces bij obsessieve-compulsieve stoornis'.

In dit doorwrochte artikel brengen de auteurs de onderliggende mechanismen van besluitvorming in kaart en koppelen deze aan de obsessieve-compulsieve stoornis (OCS). Bij functionele beeldvorming worden verschillen in activiteit gevonden in de prefrontale cortex – vooral orbitofrontaal

en in de anterieure cingulaire cortex, tussen patiënten met en proefpersonen zonder OCS. Dit zou kunnen duiden op een afwijkend endofenotype met implicaties voor de behandeling. De jury was onder de indruk van de grondigheid van dit artikel en met name de stelling dat OCS eerder als een cognitieve stoornis dan als een angststoornis opgevat dient te worden. De overzichtelijke schema's dragen bij tot het inzichtelijk maken van de complexe neuropsychologische en neurobiologische processen bij besluitvorming in het algemeen en OCS in het bijzonder.

De redactie feliciteert alle eerste auteurs met hun behaalde resultaat, evenals hun medeauteurs, supervisors en afdelingen waar zij in opleiding zijn.

LITERATUUR

Creten C, van der Zwaan S, Blankespoor RJ, Maatkamp A, Klinkenberg S, van Kranen-Mastenbroek VHJM, Nicolai J, Dhossche DM, van Os J, Schieveld JNM. Anti-NMDA-receptorencefalitis: een nieuwe as III-stoornis in de differentiaaldiagnose van desinte-

gratiestoornis van de kindertijd, vroeg optredende schizofrenie en laat optredend autisme. Tijdschr Psychiatr 2012; 54: 475-9.

Ruissen AM, Meynen G, Widdershoven GAM. Perspectieven op wilsbekwaamheid in de psychiatrie: cognitieve functies, emoties en waarden, Tijdschr Psychiatr 2011; 53: 405-14.

Vandenbroucke CLA, Gabriëls L. Besluitvormingsproces bij obsessieve-compulsieve stoornis. Tijdschr Psychiatr 2012; 54: 39-49.

Voermans JM, Van HL, Peen J, Hengeveld MW. Het bespreken van seksuele problemen door psychiaters en aiossen. Tijdschr Psychiatr 2012; 54: 9-16.

AUTEUR

MONIEK THUNNISSEN is voorzitter van de jury en psychiater, werkzaam in eigen bedrijf voor behandeling, consultatie en supervisie.

Correspondentieadres: dr. Moniek Thunnissen, A. Cuypstraat 32, 4625 AM Bergen op Zoom.

E-mail: m.thunnissen@ziggo.nl.

Geen strijdige belangen meegegeeld.